

کیومرث اشرفیان

بر دل پیر، خشت خام سینه صد کتاب دارد. در سرمقاله هفته گذشته از این چالش سخن گفتیم که آیا یک حزب سیاسی باید نامزد اختصاصی خود را داشته باشد یا اینکه جامعه حزبی از تن برکند و خرقة گراف ائتلاف بیوشد؟ ماحصل سخن این بود که اگر بخواهد سرمایه اجتماعی خود را سامان دهد باید، ولو بلغ ما بلغ، نامزدی اختصاصی داشته باشد. تاکید بر سرمایه سیاسی مستقل، وزن سیاسی تا را آشکار می‌کند که آیا آنچه می‌نمایید، هستید؟ «آن روزی که در هست آمدی؛ آتشی یا خاک یا یادی بُدی». اما اگر بخواهد با توجهاتی همچون منافع ملی و دفع خطر مقرر اقدام کند، باید راه ائتلاف در پیش گیرد. اینک ادامه سخن.

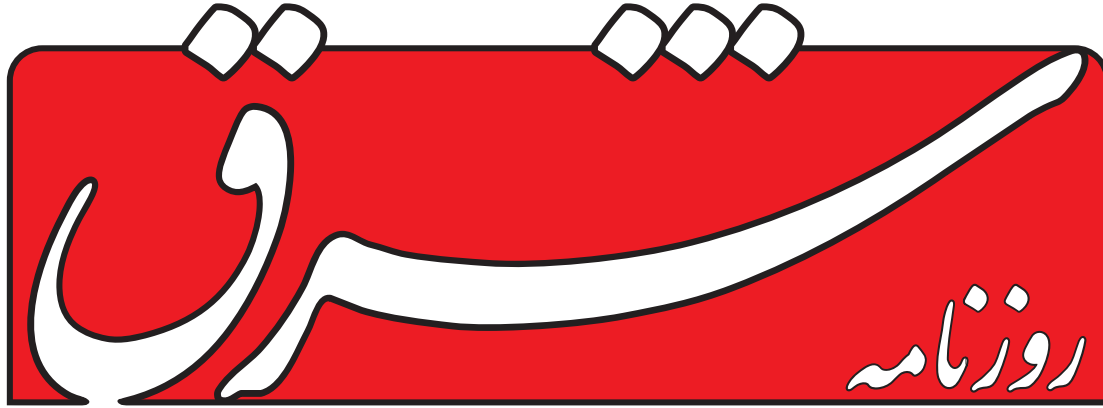
مسئله ائتلاف برای اصلاح‌طلبان یک معضل به تمام معناست؛ چون قرار است از تن خویش به در روند و دل به «دام سز انجام» بسپارند که در پیش‌روی ائتلاف گسترده است و نیز چون در انتخابات بی‌زر و زور بازی خوبان بی‌ثمر است. گزینه‌هایی که اصلاح‌طلبان می‌توانند با آنان ائتلاف کنند، متفاوت و متناقض‌نماست؛ برخی از آنان پایگاه توده‌ای دارند اما فاقد هویت سیاسی هستند؛ برخی دیگر در میان نخبگان حاکمیتی صرفاً اندک‌سرمایه‌ای سیاسی دارند؛ برخی از تجربه اجرایی خوبی برخوردارند؛ برخی دیگر، با فرض به قدرت رسیدن، اسیر دیگران هستند. بهره‌برداری از سرمایه اینان برای ائتلاف سیاسی محل تامل است و به همین دلیل است که این شبهه وجود دارد که ائتلاف با چنین شخصیت‌هایی مگر تفاوتی هم ایجاد می‌کند؟ اینان بعضاً حتی دل اضطراب به وعده بی‌تاب ندارند.

اگر اصلاح‌طلبان در کارزار انتخابات، ساماندهی به سرمایه خویش را پی بگیرند، آن‌گاه پیامدهای سخت‌تری را پیش‌روی خود دارند؛ اولاً، ممکن است اجماع اصلاح‌طلبی را تخریب کنند. ثانیاً، فرایند سخت‌متقاعدسازی سیاسی در میان مردمان را پیش‌رو دارند تا بتوانند آنان را به گیره افکار خود بیاورند و صبر استراتژیک در پیش گیرند و عطای شرکت در قدرت را به لقایش بیخشند. ثالثاً، زمینه خروج از قدرت را برای خود و هواداران فراهم می‌کنند. در چنین صورتی است که باید برای دیرزمانی طولانی و نامعلوم به‌عنوان یک حزب سیاسی برکنار از قدرت باقی بمانند و خود را به آموزش سیاسی و ارتقای فرهنگ سیاسی محدود کنند. چنین کاری البته یک انگیزه ملی می‌خواهد که یک گروه خود را وقف فعالیت سیاسی پرخطر در اقتصاد سیاسی کند و جور شکیب برکشد، جامه حجر و هجر بیوشد و ره بی چشم‌انداز صبر در پیش گیرد، چراکه ممکن است برای همیشه از قدرت به دور بماند. از همین روست که گاه احزاب، استراتژی پلکانی را برمی‌گزینند یعنی ابتدا بر نامزد اختصاصی خود تاکید می‌کنند و در صورت رد صلاحیت او، تصمیم خود در عدم مشارکت، مشارکت یا ائتلاف را به صورت آشکار برای بدنه اجتماعی خویش توضیح می‌دهند تا بتوانند در عین ائتلاف، سرمایه اختصاصی خود را حفظ کنند. در اینجا همه چیز به توان متقاعدکنندگی ایدئولوگ‌های حزبی یا فعالان سیاسی بستگی دارد. دقیقاً مشکل اصلاح‌طلبان این بوده است که بدنه رای خود را نتوانسته‌اند به خوبی «توجیه سیاسی» کنند تا در هنگامه‌های ائتلاف از دست نرود. اصلاح‌طلبان اعتمادبه‌نفس کافی در مواجهه با بدنه اجتماعی خود ندارند و نمی‌توانند آنان را به ادامه «بازی سیاسی در حد مقدورات» متقاعد کنند. گریزها و فراربودن، فقدان تفکر منسجم ملی و کم‌تجربگی بدنه اجتماعی اصلاح‌طلبی به گونه‌ای است که ایدئولوگ‌های جبهه‌ای اصلاح‌طلبان را ناتوان از تأثیرگذاری کرده است. چون در نهایت، آنان هویت سیاسی روشنی را از خود بروز ندهاند که آیا در نظام هستند یا خارج از نظام، سستی هستند یا مدرن؟ ایران زندگی می‌کنند یا خارج از ایران؟

در پی مهاجرت‌اند یا در پی استقرار؟ در مقابل، اما، رقیبانشان در این‌گونه موارد تکلیف بدنه اجتماعی خود را به صورتی ساده، ایدئولوژیک و آخرالزمانی روشن کرده‌اند؛ اگر قدرت فکری قوی نداشته باشند، دل قوی دارند. اگر متفکران بزرگی نداشته باشند منبری‌های خوبی دارند. دنیای فکری آنان بسیار ساده اما قدرتمند است. در همان تفکرات ساده خویش باورهای عمیق دارند؛ هرچند ظاهراً به خطرات «سکتاریستی» آن برای امنیت ملی آگاه نیستند. برکناری از قدرت و متقاعدسازی اجتماعی، چندوجهی و نیازمند شفاف‌سازی مواضع است. مشکلی که اصلاح‌طلبان دارند، این است که نتوانسته‌اند بدنه اجتماعی خود را برای ائتلاف‌های سیاسی متقاعد کنند. گویی نخبگان اصلاح‌طلب، خود در پی موج‌های مهم توده‌ای یا چشم‌اندازهای همواره ناامید روشنفکران سیاسی سرگردان‌اند.

۳۳
۴
صفحه
۴

یکشنبه ۲۰ خرداد ۱۴۰۳
۲ ذی‌الحجه ۱۴۴۵
۹ ژوئن ۲۰۲۴
سال بیست‌ویکم
شماره ۴۸۵۱
۲۰ هزار تومان
۱۲ صفحه

سخنگوی شورای نگهبان با تأیید احتمال تمدید زمان بررسی صلاحیت‌ها:

مهندس نیستیم و مهندسی هم بلد نیستیم

۳

در «شرق» امروز می‌خوانید: «شرق» دومین نشست گروه تماس منطقه‌ای برای افغانستان در تهران را بررسی می‌کند. • وزیر خارجه آمریکا برای بحث بر سر طرح پیشنهادی بایدن برای هشتمین بار عازم منطقه می‌شود

گزارشی از به‌هم‌ریختگی گمانه‌زنی‌ها در دوگاه اصولگرایان بعد از حمایت کابینه از اسماعیلی، احتمال انصراف او و تقویت سبد رأی جلیلی

به خاطر یک مشت امضا

گزارش تیرتیک را در صفحه ۲ بخوانید

نگاهی به ماجرای رهاسازی سهم آب هامون از سوی افغانستان که با انتقاد کارشناسان و رسانه‌ها مواجه شده است

حقابه یا سیلاب؟

این گزارش را در صفحه ۴ بخوانید. عکس: حامد ظفری - ایرنا

برگزیده‌ها

آذر منصوری، رئیس جبهه اصلاحات:

زیر بار کاندیدای نیابتی نمی‌رویم

۲

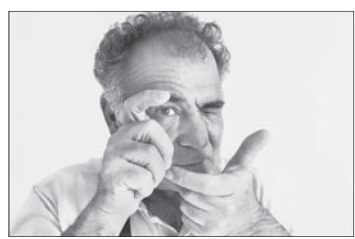
کلی باخت و کلی معذرت‌خواهی
فاجعه‌ای به اسم تیم ملی والیبال

۹

گزارش «شرق» از امتحانات نهایی امسال؛ از سؤالات مبهم با چند پاسخ تا آسیب‌شناسی مشکلات جاری

امتحانات نهایی بی‌یال و دم‌واشکم

۱۰

گفت‌وگو با آلفرد یعقوب‌زاده به مناسبت انتشار مجموعه عکس «جنگ»

بمیرم هم باید عکسم را بگیرم

۱۱

شهرکتاب مرکزی برگزار می‌کند:

مراسم معرفی و رونمایی از کتاب

روایت محمد-سان

روایت محمدرضا سرکارآرانی از مسئله توسعه در ایران

روایت محمدرضا سرکارآرانی از مسئله توسعه در ایران
نویسنده: حسین قربانی
زیرنظر: محسن رضانی

سه شنبه ۲۲ خردادماه ۱۴۰۳
ساعت ۱۷
شهرکتاب مرکزی

گزارش روایت:
حسین قربانی / محسن رضانی
تحلیل و بررسی:
مقصود فراستخواه
محمود مهر محمدی
زهرا گويا
با حضور:
محمدرضا سرکارآرانی

شهرکتاب | BOOK CITY | تهران

نشانی: تهران، خیابان دکتر شریعتی
بالتر از مطهری، نبش کوچه کلاسه، پلاک ۷۶۵

یادداشت

دولت چهاردهم و ضرورت پرهیز از دو خطای نگرشی

ناصر ذاکری

کارشناس اقتصادی

اعمال محدودیت بیشتر برای فضای مجازی یا جلوگیری از برگزاری کنسرت در فلان شهر یا ترویج سبک خاصی از زندگی و رفتار فرهنگی در سطح جامعه است. البته معمولاً در ایام انتخابات این‌گونه هم با تقلید از رقبای‌شان از اهمیت پرداختن به مسائل معیشتی مردم سخن می‌گویند. خطای دوم توجه مفرط به برخی باورهای متوهمانه و کنارگذاشتن یافته‌های مسلم دانش اقتصادی و تجربه عملی دیگر جوامع بشری است. سیاستمداران گرفتار این خطا راه‌حل‌های بسیار عجیبی برای مشکلات کشور مطرح می‌کنند که معمولاً فاصله‌ای نجومی با تجارب دیگر کشورها دارد که از جمله می‌توان به چند مورد زیر اشاره کرد:

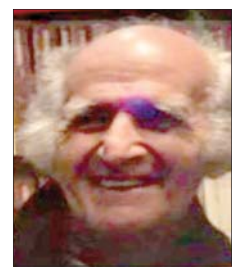
۱- با شروع دوران تحریم‌ها برخی سخنوران تندرو تحریم را مایه شکوفایی اقتصاد کشور و نوعی نعمت می‌خواندند و رقبای سیاسی خود را که نگران آینده بودند، به نادانی و بزدی ملتهم می‌کردند، اما گذشت زمان نشان داد که این تکرش اشتباه بود.

۳۳
۴
صفحه
۴

عوامل متعددی در شکل‌گیری وضعیت موجود و بروز بحران اقتصادی در سال‌های اخیر دخیل بوده‌اند؛ اما بی‌تردید نقش و تأثیر خطاهای نگرشی و طرز تلقی نادرست دولتمردان از مقوله اقتصاد در قدرتمندتر شدن عوامل مخرب بسیار تأمل‌برانگیز است. از مجموعه خطاهای نگرشی در حوزه اقتصاد که در بین مسئولان و صاحب‌منصبان و سیاستمداران کشورمان رایج است، دو خطا در عین سادگی بسیار تعیین‌کننده و تأثیرگذار بوده و به باور نگارنده نقشی جدی در بروز دشواری‌های اقتصادی موجود دارند که در زیر به آنها اشاره می‌شود. خطای اول این است که ایجاد رونق اقتصادی و رفاه عمومی اولویت نخست دولت و حکومت تلقی نشود. برخی سیاسیون و سخنوران که اتفاقاً در سال‌های اخیر در موقعیت تأثیرگذاری بیشتری بوده و عمده تصمیمات مهم کشوری متأثر از سلیقه سیاسی آنان بوده است، گرفتار این خطا هستند. به‌عنوان نمونه در شرایطی که افشار کم‌درآمد جامعه گرفتار دشواری‌های معیشتی هستند، بیشترین تلاش این سخنوران برای

یاد

شکاریم یک سر همه پیش مرگ

دکتر جهانگیر مظهری (۱۴۰۳-۱۳۰۸) در از وطن چشم از جهان فروبست. هزار افسوس، دانشجویانش در رشته جامعه‌شناسی دانشگاه ملی ایران (شهید بهشتی فعلی) از او‌اخر دهه ۴۰ تا او‌اخر دهه ۵۰، هرگز یاد و خاطره او و درس‌هایی را که درون و بیرون کلاس از او آموختند، فراموش نخواهند کرد. استاد مظهری

گرامی باد. جمعی از دانشجویان سابق: محمدحسن ابریشمی، هما افلاطونی، پرویز بقایی، پرویز پیران، محمود پذیرایی، مجید خالقی، گلری رضایی، عباس رفیعی، جعفر سبحانی، فرزانه ستوده، عباس سعیدی، محمدرضا سوخکیان، صدیقه سینایی، محمدرضا شادرو، عباس شعبی، هومن صالحی، نسرن طاهبا، طالب طالبی، دلشاد عامری، موسی علایی‌نوبین، علی علویون، علی لهسایی‌زاده، علی مجاوری، علا‌الدین محقق، ناهید مظفری، منیژه مقصدوی.

سازمان آگهی‌های روزنامه شرق
۸۶۰ ۳۶ ۱۱۹
WWW.SHARGHDAILY.IR

ارتباط با روزنامه شرق
T.ME/ALOSHARGH
WWW.SHARGHDAILY.IR

انالله وانا الیه راجعون
با نهایت تأثر و تأسف درگذشت پدری مهربان و دلسوز، محب اهل بیت (ع) **حاج سید مرتضی میرباقری** پسر شهید سید حسین میرباقری عضو هیئت امنا و از بنیانگذاران مجمع خیرین مدرسه‌ساز و سلامت استان فارس را به اطلاع بستگان و آشنایان می‌رساند. به همین مناسبت مراسمات مختلف بزرگداشت آن مرحوم به شرح ذیل برگزار می‌گردد: مراسم اقامه نماز آن زنده‌یاد روز یکشنبه ۱۴۰۳/۳/۲۰ ساعت ۹ صبح دارالقرآن امام جعفرصادق (ع)، ریاستی دوم مراسم خاکسپاری همان روز ساعت ۱۰:۳۰ صبح آستان مقدس سیدعلا‌الدین حسین (ع) و مجلس ترحیم همان روز ساعت ۱۱:۳۰ الی ۱۸ مسجد الزهرا (س) خیابان زند، جنب هتل پارس برگزار می‌گردد. حضور شما سروران گرامی موجب شادی روح آن مرحوم و تسلی خاطر بازماندگان خواهد شد.
خانواده‌های میرباقری و سایر فامیل‌های وابسته